SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 98.) VRYDAG DEN 9den DECEMBER. (Ao. 1825.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van September 1825.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 7 September.* Het portugeesch fregat *Peralda* ligt zeilrée, ten einde naar Rio-di-Janeiro terug te keeren. Sedert eenige dagen verneemt men niets naders aangaande het besluit van Lord *Cochrane*, om de Grieken te hulp te komen; men verbreidt intusschen het gerucht, dat hij bepaaldelijk zijn ontslag als Groot-Admiraal van Brazilie zoude hebben verlangd.

— De twee laatste schepen van de deensche vloot, in 1807 in Koppenhage in beslag genomen, beide van 74 stukken, zijn dezer dagen verkocht.

— De put voor den aanleg van den weg onder de Theems is thans gegraven ter diepte van 80 voeten; 20 voeten beneden het bed van de rivier; men zal eerlang een begin maken met de verdere doorgraving.

FRANKRYK.

PARYS, *den 4den September.* De dood van *Bessières*, zie daar wat heden alle onze bladen, maar op zeer verschillende wijze bezig houdt. In dezen dood vermeent de *Etoile* het einde, van den zoo heftig begonnen jongsten opstand in Spanje, te zien. De *Constitutionnel* plaatst daar en tegen eenen brief uit Madrid, in welken breedvoerig en op wel beredeneerde gronden wordt betoogd, dat men door dezen slag nog niets gewonnen heeft, dat de misdaad van *Bessières* niets anders is geweest, dan het uitwerksel eener oorzaak welke duidelijk aangewezen en tot in haren wortel uitgeroeid behoort te worden, en dat Spanje door niets gered kan worden, dan door het afzien van het despotismus, en het aannemen van een meer liberaal en nationaal stelsel, waartoe Spanje, wat men hier ook van zeggen moge, rijp genoeg is. Ook het *Journal de Commerce* acht den opstand, door den dood van deszelfs voorvechter, geenzins gedempt, maar beweert, dat de gevolgen daarvan nog zoo zeer te duchten zijn, dat men zoo wel in het Spaansch Cerdagne, als in Catalonie en Arragon de sterkste maatregelen tegen dezelve heeft moeten nemen, en dat men op het gerucht van onbekende doch onrustbarende schepen, welke zich hadden doen zien, eene fransche goelet op den 26sten Augustus van Barcelona naar Mahon had afgezonden. Maar het *Journal des Debats* behelst boven alle een zoo welsprekend artikel, dat, ware het niet al te uitvoerig, het der mededeeling overwaardig zoude zijn; zie hier echter eenige hoofdtrekken uit hetzelve.

» *Bessières* bestaat niet meer: ieder man hij zij achtingswaardig of niet, die te regt of ten onregte, om deze of gene reden, den standaart tegen eene gevestigde regering verheft, maakt zich evendueel doodschuldig. De aangerande maatschappij verdedigd zich tegen dien man, neemt hem gevangen en brengt hem ter dood. Zulks grondt zich op het natuur- en op het staatsregt; op deze daad, als daad, valt niets te zeggen. Zedelijk beschoud, zal die man meer of min misdadig zijn; zoo hij tot een koningrijk behoort, en dat hij tegen zijnen Koning is opgestaan; zoo hij burger is van een gemeenebest, en dat hij tegen dit gemeenebest de wapens heeft aangegord. Maar het regt oordeelt niet over het zedelijk beginsel, of ten minste slechts voor zoo verre hetzelve de maatschappelijke orde verstoort; het treft niet anders dan wanneer eenige daad is volbragt, of voor het minste gepoogd; het overige laat het aan het

oordeel der menschen en de Goddelijke uitspraak over. Aldus zijn *Bessières* en de zijnen vergaan; volgens het strikte regt, is hier tegen niets aan te merken, in de veronderstelling dat zij *overtuigd* en *gevonnisd* zijn geworden. Maar uit deze strafvoltrekking ontstaan zulke zware gevolgen, beide voor het onbepaalde en voor het constitutionele monarchale stelsel, dat het belangrijk is dezelve na te gaan.

» *Bessières* was tegen de Cortes opgestaan, hij alleen had Mequinenza tegen hen verdedigd en bewaard, hij had den oorlog tot voor de poorten van Madrid gevoerd, en toen ons leger deze hoofdstad binnen trok zag men *Bessières* naast de gelederen der onzen treden. Mequinenza, in zijne magt verbleven, verstrekte tot verstandhouding voor onze troepen tusschen Arragon en Katalonie. Ziedaar dus de zelfstandigheid bepaald; het is een *Koningsgezinde*, dien men met zeven andere Koningsgezinde heeft gefusilleerd. Door wie is deze daad van gestrengheid volvoerd? Door de Cortes? Neen door het onbepaalde gouvernement, voor hetwelk *Bessières* en zijne lotgenooten alles hadden bestaan. Geene herinnering heeft het minste mogen baten; het verledene heeft geene genade mogen verwerven; niet de geringste opwelling van dankbaarheid heeft zich doen zien; niet de allerminste aandoening heeft aan het regt van gratie doen denken; al de diensten van zoo vele jaren zijn door het misdrijf van een oogenblik uitgewischt: *Bessières* is met den kogel gestraft.

» Maar zij, die de wapenen tegen de oude Spaansche monarchie hebben gevoerd, zij van welke *Bessieres* dit rijk heeft helpen bevrijden, zij die *Bessieres* zouden hebben doen doodschieten, de *Abisbal's*, de *Morillo's*, de *Ballesteros* en anderen, hebben die geene genade verworven? Is zulks niet, zeer zacht voor den eenen en zeer hard tegen den anderen zijn? Had *Bessieres* derhalve de zijde der Constitutionelen gehouden, zoo zoude hij thans nog leven, in het bezit van fortuin, rang en eer, onder de vanen der Cortes verworven. Dit zijn opwellingen, die er vrienden en bij vijanden des Konings op len komen. Deze zullen er om treuren geene zich verheugen, en tot punt van vergelijking zal men weldra den Generaal *Faijette*, met de weldaden eener dankbare republiek overladen, te rug zien keeren. Doch, zijn er koningsgezinden gevonnisd, de constitutionelen hebben dit lot ondergaan. Dit is regtvaardigheid jegens allen. Maar eene regtvaardigheid verschaft geen troost, tot uitoefening van dezelve, zijn zekere voorwaarden onmisbaar. De magt kan ter derslaan, zij begeeft zich van eene straftrekking naar het slagveld. De man die leven bloot stelt, waant zich geregtigd ook het leven van anderen te minachten bedwingt de verontwaardiging door de door roem beveelt hij stilzwijgendheid. zwakkere moet naauwer toezien; deszelfs weldadigheden verbitteren omdat zij niet leen dooden, maar ook vernederen. Tot voeren van het zwaard wordt een arm eischt, en slechts aan den mond van non mag men leeren fusilleren. Een paald minister, die van uit vengsters den hoek van den haard den kop aan verbrijzeld, stelt zich bloot om de zijns paleis overrompeld te zien. Men constitutionelen met den strop gestraft, gelijk men koningsgezinden heeft laten schieten. Zie daar regtvaardigheid voor Maar, laat men er indachtig op zijn: theorie der schavotten, is het volgens *chiavel* niet goed, om zonder onderscheid dooden; men moet dooden volgens een sel, om eenig belang, al ware het om een afgetrokken denkbeeld; staatkundige onpartijdigheid in het bloedvergieten derfelijk. Ook ziet men despotieke heden, even als de volksfactien steeds matig, en onder de heerschappij van denkbeeld moorden. Maar als men lings uit de onderscheidene gevoelens als men links en regts, koningsgezinden constitutionelen, vrienden en vijanden brengt zulks ons niet ver. Boven

een gouvernement zulks vermijden, wanneer het tot zijne veiligheid vreemde baijonetten behoeft.

» Wij gelooven dus dat de Spaansche ministers meer overeenkomstig de belangen en edelmoedige gevoelens van eenen *Bourbon* gehandeld zouden hebben door aan *Bessières*, om zijne vroegere diensten, genade te verleenen; het pardon had den verrader doen zien; de straf zal slechts den martelaar vertoonen.

» Zien wij thans wat uit deze gebeurtenis voor eene constitutionnele Monarchie is af te leiden.

» *Bessières* heeft, zoo men veronderstelt, de wapens voor het onbepaald gezag opgevat, hij achtte zijnen Koning niet genoegzaam meester van deszelfs wil; hij is het offer zijner dwaling geworden. Maar verondersteld dat Spanje grondinstellingen had bezeten, zoude men alsdan het besluit van den 23sten Augustus in het licht hebben zien verschijnen, zoude *Bessières*, bij eene enkele medeteekening eens ministers voorzien, buiten de wet zijn gesteld geworden?"

Hierna beweert het *Journal des Débats* dat zulks onder eene constitutie nimmer plaats zoude kunnen grijpen en verdiept zich in eene breedvoerige uitweiding, tegen het gevaarlijke van de ministeriën met onbepaalde magt te voorzien; het slot, hetwelk men in eenen gansch anderen stijl verwacht zoude hebben, komt neder op den wensch, dat de dood van *Bessiéres* den Spanjaarden tot eene nutte les moge strekken; terwijl dezelve op Frankrijk niet den minsten invloed heeft gehad en in de 3 pCts. niet de minste rijzing te weeg heeft kunnen brengen, daar wel de schatten eens Koningsgezinden, maar geenszins zijn bloed, stof tot actiehandel kunnen geven.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 8sten September.* Het dagblad der stad Trieste behelst een omstandig breed verslag van den vergeefschen storm, welken de troepen van den Seraskier, den eersten of tweeden Augustus op de vesting Missolongi hebben ondernomen. „ Na eene kannonnade van 40 dagen" dus luidt, onder andere, dit berigt „ ten gevolge van welke aan alle zijden bres in de wallen van Missolongi was geschoten, vreesden de Turken, dat 'er eerlang hulp voor de belegerden zoude kunnen opdagen, en besloten zij eene uiterste poging te wagen. Zij ondernamen den storm op elf onderscheidene punten, terwijl hunne schepelingen van den zeekant de vesting zochten te naderen. Gedurende vier uren waren vesting en buitenwerken door eene wolk van rook bedekt; toen deze echter opklaarde, bemerkte men, dat de belegerden eene volledige overwinning hadden behaald, en de aanvallers met groot verlies waren afgeslagen.

De oostenrijksche goëlet, gecommandeerd door Kapitein *Buratorich*, is getuige geweest van het gevecht en heeft de tijding van de door de Grieken behaalde overwinning naar Zante gebragt. — Volgens de opgave van een engelsch koopvaardij-kapitein zouden de Turken bij die gelegenheid 7 à 8000 man hebben verloren, zoo dat men zich op Zante overtuigd hield, dat de Seraskier de belegering zoude moeten opbreken. Van het werkelijk opbreken der belegering scheen men echter alstoen nog geen berigt te hebben.

De grieksche vloot, welke tot den 5 Augustus Zante is gepasseerd, het steven naar Missolongi wendende, bestond uit 55 gewapende schepen. Bij de laatste afdeeling bevond zich de beroemde vlootvoogd *Miauli*. — In de brieven van genoemd eiland van den 7den wordt gemeld, dat de turksche vloot van den *Kapudan-Bassa* door 13 grieksche schepen is aangetast. Volgens sommige hebben de Grieken bij die gelegenheid eene brik en eene goëlet; volgens andere een fregat, twee brikken en eene goëlet verbrand. — Dezelfde brieven behelzen voorts nog de stellige verzekering, dat eenige schepen van den *Kapudan-Bassa* naar de golf van Lepante zijn gevlugt en dat het gros van de vloot in twee

afdeelingen naar den Archipel is teruggezeild. — Bijaldien deze tijding bevestigd mogt worden, zoude deze gebeurtenis alleen genoegzaam zijn, om de belegering van Missolongi te doen mislukken, alware het ook, dat de turksche krijgsmagt bij den laatsten storm niet zooveel had geleden, als van de zijde der Grieken wordt opgegeven.

In Rome wil men een berigt uit Zante ontvangen hebben van den 15 Augustus, inhoudende, dat *Ibrahim-Bassa*, na menig nadeelig gevecht te hebben geleverd, zich bij Tripotamo (in het gebergte, halfweg tusschen Calavrita en Lala) had laten insluiten. In dit berigt echter vindt men geene dagteekening vermeld. [In Marseille had men tot den 3den September geene latere berigten uit den Peloponesus dan tot den 23 Julij. In dezelve werd in 't algemeen gemeld, dat *Ibrahim*, na verscheidene malen slaags te zijn geweest, doch niets beslissends te hebben uitgerigt, nog altijd in de nabijheid van Tripolitza stond. De dappere verdediging van de molens, waardoor Naupli op dat oogenblik misschien gered is geworden, had de Grieken de noodzakelijkheid doen gevoelen van gedisciplineerde soldaten, en had het aanzien van den generaal *Roche* doen rijzen. Men bemerkte dan ook onder de grieksche krijgsmagt in genoemde vesting meer zucht tot orde en ondergeschiktheid, en men hoopte binnen weinig tijds een wel geoefend corps van 2000 man in 't veld te kunnen zenden.]

De jongste berigten uit Egijpte zijn van den 10 Julij. Dezelve vermelden, dat de Onderkoning nog niet in Alexandria was aangekomen, alwaar hij sedert een geruimen tijd werd gewacht, en dat deze landvoogd in onmin was geraakt met de Franschen, die hadden op zich genomen, om zijne troepen in den wapenhandel te oefenen; – dat voorts de pest nog in Alexandrie bleef heerschen. [Die Onderkoning laat thans twee fregatten in Marseille voor zijne rekening bouwen, en heeft tot dus verre gezorgd, dat zijne agenten ruim van penningen zijn voorzien geweest, zoodat hij in allen deele naar wensch is gediend geworden. — De zaakgelastigden der Grieken zijn in dat opzigt nog niet zoo gunstig geslaagd. Intusschen lag den 3 September te Marseille een schip zeilrée, 't welk 5 artillerie-officieren, 36 kannonniers en eene groote hoeveelheid krijgsbehoeften en werktuigen aan boord had.]

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM Eerste Exploicteur dezer Kolonie, zal op heden den 9e. December 1825 ter Kastelenije van het Hof van *Civile Justitie* bij Executie verkoopen:

De volgende Slaven, met namen Pr... *mo*, *Truy* en *Louisa*, aankomende S. FERNANDES.

Paramaribo den 9e. December 1825.

Heden nademiddag ten vier uren, zal ten Sterfhuize van de Wel Ed. Gestr. Heer J. E. CORES DE VRIES, gecontinueerd worden met het verkoopen van Meubilaire goederen &c. en als Voorts een Paard en Veulen, Chais en Tuig.

Als mede 7000 Cingels van de Plantage la Poule en 4000 dito van de Hout-gronden *la Resource* en *Sonnette*.

Paramaribo den 9e. December 1825.

J. DE HEYDER, Gekw. 1e. Gezw. Klerk.

Te Koop bij BENNERNAGEL en ZOON, 12 Meghoni-houte Stoelen, ... Leuningstoelen, (die voor drie ... worden gerekend) met paardehare ...ting, aangebragt per Kapt. A. ABLD... a *f* 50 – per stuk.

Paramaribo den 6e. December 1825.

☞ Beste Brouwn Stoute, Poorter ... Pale Ale in heele en ... flesjes, bij

VAN GELDER en LOTH.

*** Het Fregatschip *Alexander* ... C. DAVY zal op den ... dezer de reis naar *Rotterdam* aanne...

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. H...